

There are no translations available.

ДАЪВОХОИ КЌХНАИ ТТЭ ХНИ ДАР КОЛАБИ КУМИТАИ НАВИ НАХЗАТЌ

Дар яке аз сомонаъои наъзатЌ матлабе таъти унвони «Таъсиси сомонаи расмии Кумитаи шахрвандии начоти гаравгонхо ва зиндониёни сиёсии Тоҷикистон» интишор ёфт. Ин дафъа дар заминаи дастуроти роъбарияти ТТЭ ЊНИ Кумитаи нав таъсис ёфта, наъоти зиндониёнро бар уъда гирифтааст. Хамон зиндониёне, ки дар содир кардани ҷиноятҳои террористӣ, табаддулоти ҳарбӣ, иқтисодӣ-коррупсионӣ, ғайриқонунӣ нигоҳ доштани силоҳ ва одамрабӣ даст доранд ва тибқи адолати судӣ, ки талаботи қулли ҷомеаҳои демократӣ, ҳуқуқбунёд ва пешрафта аст, адои ҷазо менамоянд.

Тавалъун фармояд: ТТЭ ЊНИ, ки ҳудро наъот дода наметавонад, акнун наъоти дигаронро ба зимма гирифта, дар ин самт барномаҳои навро дар симои Кумитаи шахрвандӣ рӯйи даст мегирад (албатта, бо кумак ва мусоидати хољағони ҳориљӣ). Ба даъвиҳои масъулини Кумитаи нав ҳостем ҷанд назари ҳудро баён намоям:

1.Аъаб қоръое дар дунё сурат мебандад ва аксаран, ин наъи дар ноҳунак ибтиқорот, бештар ба доираи наъзатиёни фирорӣ тааллуқ мегирад. Њама қоръо, мисли ин ки анъом ёфтаанд ва наъбат ба таъсиси созмони нав – «Кумитаи шахрвандии начоти гаравгонхо ва зиндониёни сиёсии Тоҷикистон» расид. Бубинед, Кумитаи нав ъам ба ном фаълони сиёсиро дар худ таъассум мекунад ва гӯиё ъуқуқи зиндониёни сиёсиро ъимоят менамояд. Қадом зиндониёни сиёсӣ? Ња, фаъмо, зиндониёне, ки танъо ба тими наъзат тааллуқ мегиранд. Дигар зиндониён, аслан ба дарди наъзат ва доираҳои ба он наздик намеҳӯранд. Ин аст, ки Кумитаи нав талабот ва муктазиёти ҳудро дар доираи зиндониёни наъзатӣ, ки бар асари ъиноятҳои террористӣ паси панъара қарор гирифтаанд, маъдуд мекунад. Дигар ин ки муљриёни Кумитаи навтаъсис ъам ба наъзат ва афқори наъзатӣ иртиботи бевосита ва бавосита доранд, аз ин лиъоз, ъар ҷӣ дар ин замина гуфта ва ё интишор меёбад, ба нафарони ба доираҳои наъзат иртиботдошта тааллуқ мегирад.

2. Кумитаи мазкур, ки сад дар сад мутмаинем, аз Ӯониби доираӮои махсуси хориӢи сармоягузори ва Ӯонибдори мешавад, тайи фаӮолияти семоӮа дар баргузори пикету флешмобхо ва тазохуротхои сохтаи иҶвоангезона дар баъзе кишварӮо саӮм гирифтааст. Ба доираи фаӮолияти Кумита тавальӮуӮ мекунем: пикету флешмоб ва тазоӮуроти ба истилоӮ, густарда алайӮи давлат ва Ӣукумати ТоӮикистон ташкил мекунад, исми ба ном зиндониӢи сиёсиро феъристу ва Ӯинояткорони террористро реклама менамояд, аз созмонӮои байналмилалӣ кумакӮои молиу пулӣ ва пуштибонии сиёсӣ металабад ва саранӮом дар Аврупо паёми бегуноӢӣ пахш месозад. Гузашта аз ин, Кумита маӮаллае таӮти унвони «Тоҷикистон: курбониӢи таъкиби сиёсӣ» таъсис дода, барои он ки худ ва Ӯаммаслакони террористашонро дар хориӢи реклама кунад, исми онӮоро феърастувор зикр карда, ба ин восита бегуноӢии наӮзатро собит кардан мехоӮад. Аз ин фурсат истифода бурда, дастандаркорони Кумитаи мазкур гуноӮӮои набударо бо туӮмату буӮтон бар гардани Ӣукумати ӢумӮури зада, холи сиёсӣ мегиранд. Дар Ӯоле ки Ӯомеаи шаӮрвандӣ ва маданияи аврупои ба ин навъ кумитаӮо ва созмонӮо, ки шуморашон Ӯар рӯз ба садӮою ӮазорӮо мерасад, аслан эътибор намединанд. Аз ин Ӯост, ки бо ташкили чунин кумитаӮо ва созмонӮои гуногун шумори муътаризони муӮоӮир намеафзояд, баръакс, Ӯисоби анбӯӮи нафароне, ки алайӮи ба ном оппозитсияи тоӮик мешӯранд, зиёд мешавад. Чун аксари кулли муӮоӮирини тоӮики муӮими Аврупо «лаззати» панон бурдан ба наӮзатро медонанд ва аз ин ташкилаи бенуфуз парӮез мекунанд.

3. Бубинед, ки масъулини Кумитаи нав рӯзи 16 сентябрро ба унвони Рӯзи зиндониӢи сиёсӣ пазируфтаанд. Чаро? Чунки дар ин рӯз наӮзатиӢи Ӯинояткороне, ки дар табаддулоти АбдуӮалим Назарзода даст доштан, ба Ӯабс гирифта шуданд ва Кумитаи мазкур аз фурсат истифода бурда, ба онӮо мартабаи «зиндониӢи сиёсӣ»-ро туӮфа мекунад. ПаӮн кардани брошюра ва дигар маводи таблиғӣ баёнгари он аст, ки масъулини Кумита аз як обишхӯр об мехӯранд ва обишхӯри онӮо -- ТТЭ ӢНИ мебошад. Аз ин Ӯост, ки талаботи масъулини ин гурӯӮ дар доираи хостӮои наӮзатӣ маӮдуд гардида, ӮиӮати Ӯамовозӣ пайдо кардан ба сатӮӮои дигари муӮоӮирӣ бароварда мешаванд. Дар асл, ин тоифаи ба ном зиндониӢи сиёсӣ, ба сиёсат рабте надоранд, онӮо Ӯиноят содир карда, террорист унвон мешаванд, дар баробари қонун Ӯавоб гуфтаанду халос.

4. Ба даъво ва дархостхои ба ном Кумитаи шахрвандии начоти гаравгонхо ва зиндониӢи сиёсии Тоҷикистон, ки дар Ӯудуди 13 талаб рақамгузори шудаанд, посухи иӮмолии рақамӣ ироа медорем:

1) зиндониӢе, ки Кумитаи наӮзатӣ дар назар дорад, ба ӮеӮ ваӮӮ, дигарандеш нестанд ва тафаккури бастаи таассубӣ ва хурофотӣ доранд. Сониян, кирдори онӮо дар Ӯараёни муурофияи Ӯиноятӣ мавриди баррасии Ӯиддии ихтисосӣ-Ӯуқуқӣ қарор гирифта,

бар асоси Ӣалномаи суд ва таркиби Ӣиноёте, ки муртакиб гардидаанд, равонаи зиндон шуданд. Ба ин маъно, Ӣар нафари террористро, ки Кумита ба унвони «зиндониёни сиёсӣ» муаррифӣ мекунад, дар асоси қонун ва асноди меъёрии Ӣуқуқӣ зиндонӣ шудаанд. Дурӯғи дигари Кумита рӯйи фишорҳои набуда ва дурустараш, бофташуда тамаркуз мекунад. Барои бозпурсӣ даъват кардан ва гузаронидани суъбатҳои ихтисосӣ ва тарбиявӣ аз қай боз фишор номида шудааст. Бо модари Маъмуд Файзраъмон ва бародари Ӣанатуллоҳи Комил, ки Ӣар ду персонали мутаассиби наъзатӣ мебошанд, суъбат кардан фишор аст? Магар мақомоти марбутай давлатӣ Ӣуқуқӣ бо шаървандони худ суъбат кардан ва фаъмонидани Ӣузъиёту куллиёти Ӣаракатҳои номатлуб, тундгаро ва таассубомези наздикону пайвандони ба ном «дигарандешон»-ро надоранд? Дар тамоми давлатҳои дунявӣ ва демократӣ ин тарзу усули қор мавриди истифода қарор мегирад. Агар сохторҳои дахлдори давлатӣ бо наздикону пайвандони террористоне, ки ба хориш панон бурда, барои ноором сохтани авзош талош меварзанд, суъбатҳои ихтисосӣ нагузаронанд ва ба онҳо воқеиятҳои ошқор насозанд, пас, қӣ қор кунанд?! Охир, вазифаашон Ӣамин аст, бигзоред, ба вазифаашон амал намоянд. Магар дар Аврупо хешону пайвандони террористон ва Ӣиноятқорон ба мақомот даъват намегарданд ва бо онҳо суъбат намекунанд? Мекунанд, вале наъзат ва наъзатмаобон бо шумули Кумита ин тарзи қори мақомоти қудратии аврупоиро нодида мегиранд, зеро ки ба манфиаташон нест;

2) Ӣукумати Тоҷикистон ва мақомоти қудратӣ пешӣ роҳи қадоме аз пайвандони Ӣиноятқорони наъзатири гирифтааст? Аз Ӣониби дигар, баъзан барои эътиёт мақомоти марбута имқони хурушӣ бастағони Ӣиноятқорони наъзатири муваққатан маъдуд мекунанд, қаро ки радду бадали бевоситаи онҳо ихтилофотро дар муъитҳои илтимой ба вушуд меоварад ва эътирозоти мардумиро дар пай дорад (аз Ӣониби қишрҳои илтимой суолоте ба ин мазмун пеш меоянд, ки қаро пайвандону бастағони Ӣиноятқорон бидуни монеа ба хориш илзоаи сафар доранд? Аз ин рӯ, даъвиҳои Кумитаи наъзатӣ дар ин замина Ӣуз Ӣангома қизи дигаре буда наметавонад;

3) таърифӣ воқеиятро бубинед, ки қӣ сон аз Ӣониби масъулини Кумита матраъ мегарданд. Он қи ки наъзатиён ва масъулини Кумита ба унвони мадрак ёд мекунанд, на мадрак, балки воъимаесту бас. Қадом нуқтаи тиббӣ ба тифлону қудакони ба ном фаълони сиёсӣ қумак нақардааст? Масъаларо мушаххас қардан лозим аст, ин гуна дуруғиҳои ба қор намеравад. Ӣар нафар бидуни далел гуфта метавонад, ки ба фарзандонаш қумаки аввалияи тиббӣ расонида нашудааст. Ин навъ иддаоҳои Ӣар қас қарда метавонад, бинобар ин, аз дасисабозӣ қанор бояд рафт. Ӣазорон табобатқон, беморқона, ташхисқон, бунқонӣ тиббӣ ва амқоли инҳо дар қаламрави Ӣумнури фаъланд, ки ба мизолон хидмат мерасонанд;

4) латукӯб, нарасонидани қумакҳои аввалияи тиббӣ ва мавридҳои вафоти зиндониёни

ба ном сиёсӣ масъалаест, ки наъзат Ӣамарӯза ба он мечаспад ва муӢимтар аз Ӣама, онро Ӣангома ва сенсатсия мекунад. Мо шоӢиди онем, ки чандин комиссияӢои созмонӢои байналмилалӣ аз вазъи зиндонӢои ТоӢикистон дидан намуданд ва дар ин замина гузоришот пешниӢод карданд. Чаро ба гузоришот ва изӢори назароти масъулини созмонӢои байналмилалӣ тавалъуӢ намешавад? Љавоб як аст: Чунки ин навъ гузоришӢо ба дарди наъзат ва КумитаӢои наъзатӣ намехӯранд;

5) Ӣеъ мамнӯияте дар истифода аз Интернет ва корбарии шабакаӢои илтимой мушоӢида намешавад, ба љуз чанд мавриди истисноӣ, ки бар асари нољуриӢои техникаӣ-фанӣ рӯйи кор омадаанд. Ин љойи нигаронӣ надорад ва Ӣалшаванда аст. Аммо ин навъ нољуриӢои фанӣ-техникиро ба сифати найранги сиёсӣ истифода бурдан дар фаъолияти чандинсолаи наъзатӣ зиёд мушоӢида мекунем;

6) имрӯз дар каламрави љумӢурӣ Ӣафтаномая рӯзномаӢои сиёсӣ-илтимой ва илмӣ-маданӣ дар доираи кавонини љорӣ фаъолият мекунанд ва Ӣеъ кадом мақомоте пеши роӢи интишори онӢоро нагирифтааст. Озодандешӣ ва дигарандешӣ дар љумӢурӣ баъзан аз љониби гурӯӢӢои табақкори наъзатӣ, ки дар қолаби рӯӢонияти муӢофизакори дохилӣ арзи Ӣастӣ мекунанд, мавриди интиқоди муғризона қарор мегирад. Аммо мақомоти марбутая давлатӣ саъю талош меварзад, ки роӢи гуногунандешӣ ва муӢимтар аз ин, озодандешӣ Ӣамвор шавад ва демократия ва гуманизми воқеӣ дар тамоми баданаӢои илтимой татбиқ гардад;

7) дарёфти кӯмаки молӣ аз хориҷ барои бастагони ба ном мухолифон гумоне беш нест ва дар ин замина тавтеасозӣ танӢо ба манфиати Кумита ва Ӣаводори наъзатӣ мебошаду хайр;

8) Иқдоми мусодираи амволи наздикони мухолифони сиёсӣ (дар асл љинояткорон) бофтаю пардохтаи Ӣамин Кумита аст ва, албатта, мусодираи амволи љинояткор як бахши муӢимми татбиқӣ љазо дар низоми Ӣуқуқи љиноятии ТоӢикистон мебошад. Бинобар ин, агар амволи љинояткорони наъзатӣ мусодира шуда бошад, Ӣатман он дар асоси Ӣалнома ва таъйиноти мақомоти судӣ сурат гирифтааст;

9) Эҳсон Одинаев чӣ шахсияти матраӢ аст, ки Тукумат ва мақомоти дахлдори давлатӣ иттилоотро дар бораи ӯ пинӢон кунанд? ЭӢсонӢои љинояткор дар хориљ зиёданд ва вазифаи сохторӢои қудратӣ, аз љумла мақомоти амнияти давлатӣ љустуљ, пайгирӣ ва ба ихтиёри адолати судӣ супурдани љинояткорон мебошад;

10) Дар донишкадаю донишгоњњои Тољикистон ба љурми дидгоњи сиёсї ва озодандешї нафаре муттањам нашудааст. Албатта, донишљўёне, ки аќидањои ифротии динї-мазњабї доранд, тибќи ќонунњои амалкунандаи љумњурї муљозот мешаванд. Озодандешии донишљўён дар муассисоти тањсилоти олиии касбї истиќбол мегардад ва аз љониби маќомоти марбута љињати тањкиму таќвият ёфтани љараёни озодандешї тадбирњои судманд андешида ва роњандозї мешаванд. Аммо дигарандешии динї-мазњабї, ки бар мабнои аќоиди пўсидаи мазњабї созмон ёфтааст, дарди сари на танњо давлат, балки тамоми љомеа мегардад. Ин падидаи шум (ташаннуљи хурофоту таассуби мазњабї)-ро дар охири солњои њаштодум ва ибтидои солњои навадуми асри бист хеле хуб мушоњида кардем ва натиљаи манфиашро њам бо чашми сар дидем, ки дар вусъати он наќши нањзат калидї буд;

11) аз кадом озору азияти фарзандону пайвандони ба ном мухолифони сиёсї сухан меравад, намефањмам?! Дигар ин ки дар донишгоњњо донишу маърифат ва рафтору кирдори донишљў мадди назари маъмурият ва њайати омўзгорї-профессории муассисоти тањсилоти олиии касбї ќарор мегиранд. Ба хешу аќрабо ва љузъиёти сиёсии хонаводаи донишљў, аслан тавалљуњ намешавад. Инро нањзат ва кумитасозони нањзатї хуб медонанд, вале барояшон дар њар самте њатман њангомае лозим аст;

12) парвандањое, ки аз љониби маќомоти марбута, аз љумла прокуратура сурат мегиранд, дурўѓин нестанд. Баръакс, њар як парвандае, ки нисбат ба нафарони алоњида ва ё гурўњњои љиної боз мегардад, бо дарназардошти таркиби љиноёт ва ваљњу далоили љиної ба истењсолоти њуќуќї равона мегардад. Аз ин рў, бидуни далел нисбат ба нафаре парванда боз намешавад ва нафароне, ки манзури Кумитаанд, дар асоси далелњои шайъї пушти панљара ќарор гирифтаанд ва парвандањои онон, ба њелъ ваљњ, сиёсї нестанд;

13) албатта, масъулон ва кормандоне, ки бо накзи конуни асосї ва дигар конунҳои Тоҷикистон ва низ меъёрҳои пазируфташудаи байналмилалї нисбат ба кўдакон ва бастагони дигарандешон амалҳои норава ва шиканча раво дидаанд, њатман ба истеъфо фиристода мешаванд, агар силсилаи амалњоеро, ки ба ном Кумитаи шахрвандии начоти гаравгонҳо ва зиндониёни сиёсии Тоҷикистон ирсол доштааст, анљом дода бошанд. Њол он ки маќомоте дар пайи ин иддао муќассир нест. Он чиро, ки нањзатиён солњост дар ин замина тариќи расонањои љамъию гурўњи ироа мекунанд, љуз њадсу гумон чизи дигаре нест ва њадсу гумон, чуноне ки медонем, дар протседураи њуќуќї далел буда наметавонад.

Дар маъмуъ, иддаоъои иътизошудаи Кумитаи нав даъвиъои пўсидаеро мемонанд, ки ба худи наъзат дахл доранд. Он рўйхати дусаднафараи зиндониёнеро, ки наъзатиъо тартиб дода, иъвогарона муъри «сиёсї»-аш задаанд, дар асл, љинояткороне њастанд, ки њар кадом мувофики љинояти содирнамудаашон имрўз муълати љазояшонро паси сар мекунанд. Масалан, чанд нафари онъо бо љурми иштирок дар кўшиши табаддулоти давлатї дар сентябри соли 2015, баъзеъо бо гуноъи терроризму ифротгарої маъкум гардидаанд. Баъзеи дигарашон љиноятъои хусусияти иътисодидошта содир карда, ба маъбас кашида шудаанд. Аммо гуноъи њамаи онъо бо далелъои раднопазир исбот гардида, бо қарори Суд љазо гирифтаанд. Маъмулан, љинояткорро дар њар кишвари дигаре ва дар њар давру замон ба љавобгарї мекашанд. Ягон љойи њайронию воъима надорад. Ва ТТЭ ЂНИ њам ягон хел њизби мухолифи сиёсї нест, балки ташкилоти террористї мебошад. Инро мақомот бо санаду далелъо исбот кардаанд ва қарори Суди Олии кишвар дар ин маврид судур гардидааст. Дигар наъзатиъо њарчанд њангома бардоранд њам фоида надорад. Зеро бо «сиёсї» хондани террористону љинояткорон онъо якбора дигар намешаванд.

ТТЭ ЂНИ дар хориъ аз кишвар ба тавтеаю дасиса ва иъвогарї машѓул шуда, созмону ташкила ва кумитаъои барзиёд ташкил карда, худро реклама мекунад ва як навъ нуфуз доштанахро дар Аврупо ба намоиш мегузорад. Аммо наъзат, чи бо њузури Кабирї ва чи бидуни њузури Кабирї дар муъити тољикистонї ва њам аврупої, ки мардумонаш бар мабнои ақлу дониши дунявї зиндагї мекунанд, маъруфият пайдо намекунад, зеро ки роъи иштибоъї ва террористгунаро интихоб кардаанд ва инро дар ояндаи наздик хоъем дид.

Зикриё Акрамї, доктори илмҳои таърих, профессор